

Möllersvärdsgatan 12 754 50 Uppsala
Tel 018-158797 Fax 018-694332

ELINSTALLATIONEN

Kraft- och belysningsinstallationen följer konventionellt utförande. Alla utrymmen tändes med strömbrytare vid eller i respektive utrymme. Uttagen är placerade enligt planritning. Apparaterna bör iakttas så att dessa är hela. En spräckt strömbrytare eller ett spräckt vägguttag betyder direkt livsfara för person.

RIKSTELEFONANLÄGGNING

Telefonuttagen är typen modularuttag och är monterade enligt planritning. Telia levererar signal till 1: a jacket som är belägen vid IT: lådan. Denna är monterad i lägenhetens hall eller klädkammare. Nätet är uppkopplat till en plint som är placerad i IT: lådan. Kabel till RT uttagen är en kat. 5 med reservtrådar för ev. uppkoppling av ett internt nätverk.

TV-ANLÄGGNING.

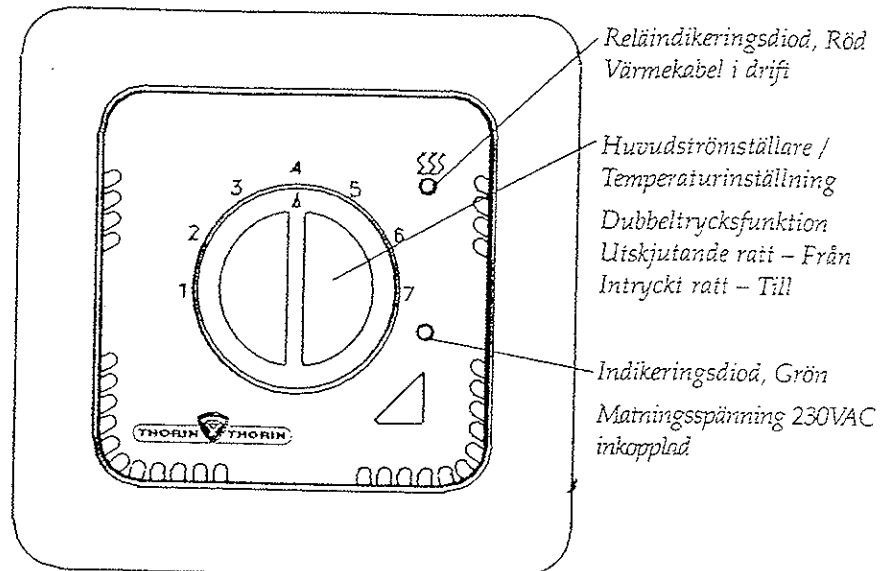
TV: uttag är monterade enligt planritningar. Uttagen är av typ "multimediauttag", vilka innefattar uttag för anslutning av datamodem. Förstärkare och fördelning finns monterade i "elnicher" vid respektive trapphus. I lägenheter finns en fördelning placerad i IT: lådan.

KOMFORTGOLVVÄRMEANLÄGGNING

I badrum är elektrisk komfortgolvvärme av typen "QuickNet" installerad. Golvvärmen styrs via en väggtermostat med golvgivare. Viss temperaturskillnad kan förekomma i golvet.

OBS: BORRNING I BADRUMSGOLV FÅR EJ GÖRAS.

Termostatfront.

BRANDVARNARE

Lägenheter är utrustade med en brandvarnare med 10-års batteri. Minst en gång per månad bör du prova brandvarnaren med testknappen för att kontrollera att larmsignalen ljuder.

Falskt larm:

Speciell luft – och klimatförhållanden liksom statisk elektricitet, kan i sällsynta fall utlösa falskt larm. Vädra rummet och låt frisk luft blåsa över brandvarnaren tills larmet upphört.

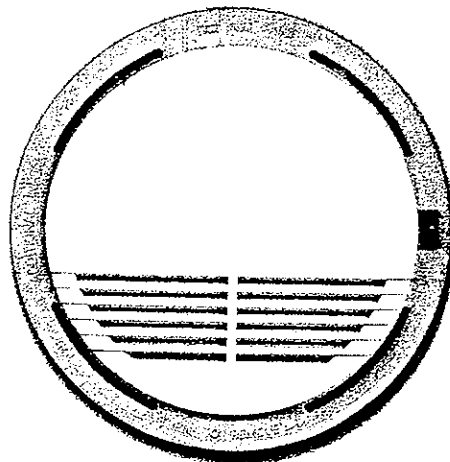
Felsökning:

Om larmet inte ljuder då testknappen trycks in:

1. Undersök om brandvarnaren har synliga skador
2. Kontrollera att batterikontakten är ordentligt fastsatt på batteriet.
3. Byt batteri. Rekommendation är att du väljer ett 10-års batteri.

BRANDVARNARE

GARVAN SS668SF

CE

GARVAN SS668SF UPPFYLLER KONSUMENTVERKETS REGLER FÖR SÄKERHET OCH FUNKTION
SAMT SVENSKA BRANDFÖRSVARSFÖRENINGENS REKOMMENDATION.

Möllersvärdsgatan 12 754 50 Uppsala
Tel 018-158797 Fax 018-694332

ÖVRIG INFORMATION

Reservsäkringar för lägenheternas mätarsäkringar (25A) finns på Kungsängsgatan 57D. Elrummet är beläget på källarplan.

Annan information om elanläggningen t.ex. typ av ljuskällor och dylik fakta kan fås via föreningen i "Drift och skötselpärm".

Möllersvärdsgatan 12 754 50 Uppsala
Tel 018-158797 Fax 018-694332

INFORMATION OM ELINSTALLATIONS FÖRORDNINGEN

GRUPP A

Material som du får montera själv (om du säkert vet hur det skall göras)

Sladd (anslutningsledning)

Apparat för montering på sladd:

Apparatuttag -grenuttag

lamphållare -lamppropp

Lamputtag för sladdmont. -ljusregulator (dimmer) för sladdmont.

skarvuttag -sladdströmställare

stickpropp

Apparat för montering på bruksföremål

Lamphållare; sladdställ med fri ledningsända

(sladd med stickpropp)

Strömställare för bruksföremål.

Möllersvärdsgatan 12 754 50 Uppsala
Tel 018-158797 Fax 018-694332

GRUPP B

Strömställare- inkl. ljusregulator (dimmer) - vägguttag och lamphållare för fast installation samt säkringar.

OBS! Är du osäker på hur arbetet skall utföras måste du anlita en behörig elinstallatör. Nyinstallation får endast utföras av elinstallatör.

VIKTIGT!

FELAKTIG MONTERING KAN MEDFÖRA LIVSFARA OCH BRANDRISK.

Möllersvärdsgatan 12 754 50 Uppsala
Tel 018-158797 Fax 018-694332

GRUPP C

MATERIAL SOM ENLIGT GÄLLANDE FÖRESKRIFTER ENDAST FÅR MONTERAS AV BEHÖRIG ELINSTALLATÖR

Ljusarmaturer, elradiatorer och hushållsmaskiner för fast anslutning samt all övrig elmaterial för starkströmsinstallationer.

SKYDDSJORDNING

HUVUDREGEL:

Apparat för skyddsjordning skall alltid skyddsjordas. Skyddsledare (grön-gulrandig) för endast anslutas till skruv vid jordtecknet. Felaktig koppling kan göra apparathöljet strömförande.

Detta kan medföra livsfara!

Möllersvärdsgatan 12 754 50 Uppsala
Tel 018-158797 Fax 018-694332

JORDFELSBRYTARE ÄR INSTALLERAD I DENNA ANLÄGGNING:

UNDERHÅLL

På jordfelsbrytaren finns en provknapp som används för att kontrollera om jordfelsbrytaren är funktionsduglig. Kontrollen bör göras med högst 6 månaders intervall.

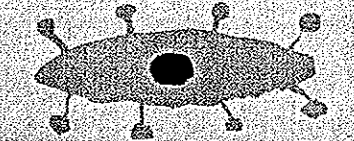
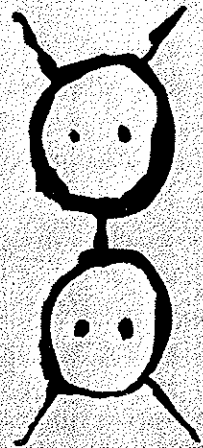
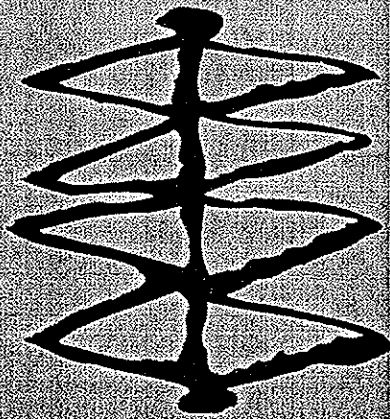
FELSÖKNING

Vad gör man när jordfelsbrytaren löser ur?

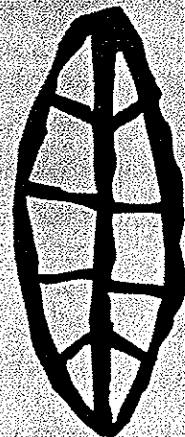
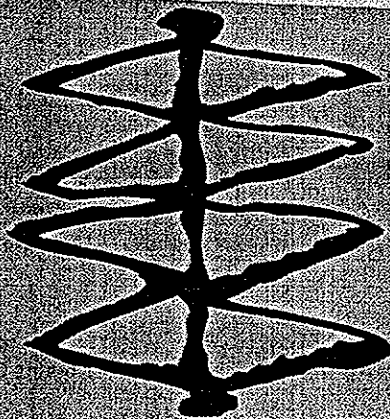
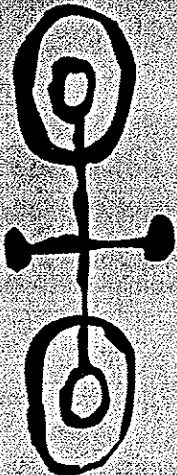
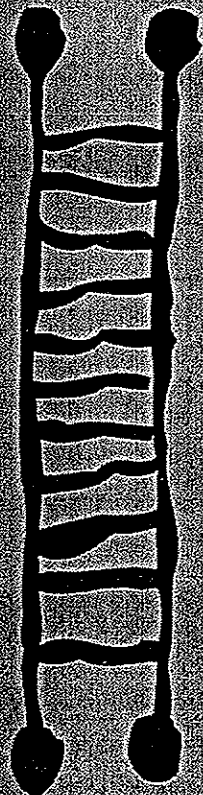
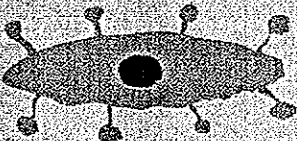
Följande åtgärder rekommenderas:

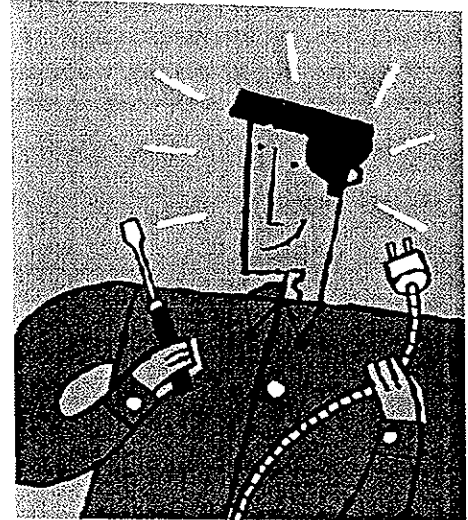
- * Slå till jordfelsbrytaren. Om jordfelsbrytaren inte löser ut igen tyder detta på en tillfällig störning, obefogad utlösning eller ett tillfälligt fel. Om detta förfarande uppträder några gånger bör hjälp sökas hos elinstallatör.
- * Om jordfelsbrytaren löser ut direkt efter tillslaget finns ett bestående fel. Slå av samtliga säkringar i den aktuella centralen. Slå till jordfelsbrytaren igen.
- * Återställ därefter en säkring i taget tills jordfelsbrytaren ånyo löser. Felet är nu lokaliserat till den säkrings-grupp som sist återställdes. Om jordfelsbrytaren löser ut igen innan några säkringar har återställts finns felet i eller centralen. Elinstallatörens hjälp behövs.
- * Om felet är lokaliserat till en bestämd säkringsgrupp, fortsätt med att dra ur alla stickproppsanslutna apparater inklusive lamputtagsanslutna som hör till gruppen. Slå därefter till jordfelsbrytaren.
- * Om den löser ut på nytt finns felet i den fasta installationen eller i någon fast ansluten apparat. Elinstallatörens hjälp behövs.
- * Om jordfelsbrytaren förblir inkopplad, anslut en apparat till uttagen i taget tills att jordfelsbrytaren ånyo löser ut. Det är den sist anslutna apparaten som sannolikt är felaktig. Låt nu en fackkunnig person undersöka och reparera.

DET HÄR
FÄR DU
GÖRA
SJÄLV

Ta inga risker när du gör eljobbet själv

Kunskap och försiktighet är oavvisliga krav vid allt arbete med elektricitet. De flesta elarbeten måste utföras av en fackman, men en del enklare arbeten får du göra själv, om du säkert vet hur du ska gå tillväga. Är du det minsta osäker ska du lämna över jobbet till en fackman. El kan ställa till med skador på människor och egendom om den hantteras fel. Chansa därför aldrig! Ett enda misstag kan få ödesdigra konsekvenser.

I den här broschyren redovisas vilka elarbeten du själv får utföra hemma. Oftast handlar det om att byta ut detaljer som gått sönder. Tänk på att ett byte inte är detsamma som en ändring eller utökning! När du byter en detalj måste du ersätta den gamla med en ny av samma sort. All nyinstallation av fasta ledningar, rör, dosor och uttag får bara utföras av en elinstallatör.

Glöm inte att noga kontrollera allt utfört arbete. Särskilt viktigt är kontrollen av skyddsjordningen.

Om du undrar över något som du inte får svar på här, vänd dig till en elinstallatör eller elbutik. Längst bak hittar du uppgifter på organisationer som också kan svara på frågor om elsäkerhet och vad du får göra själv.

Stäng av strömmen innan du börjar!

Oavsett vilket slags elarbete du tänker ge dig i kast med ska du alltid börja med att stänga av strömmen. Dra ur stickkontakten om det är en apparat du tänker arbeta med. Om jobbet berör delar av den fasta installationen som takarmatur, vägguttag eller strömbrytare, ska du avlägsna propparna (säkringarna) eller slå av huvudströmbrytaren. Kontrollera att strömmen verkligen är avstängd och att utrustningen du ska arbeta med är spänningslös innan du börjar. Försäkra dig också om att ingen annan kan koppla på strömmen under tiden du arbetar!

Elarbeten du får göra själv (och några goda råd på vägen...)

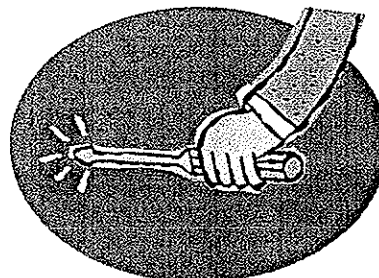
Byta trasig propp (säkring) och återställa utlöst automatsäkring

Om proppen går på nytt finns det ett fel som måste åtgärdas. Tillkalla en elinstallatör om du inte själv kan hitta felet. Trasiga proppar ska slängas – försök aldrig reparera dem!

Byta glödlampor

Se till att den nya lampan inte har högre effekt än den som anges på armaturen, till exempel: "Max 60 W". Var även noga med att följa övriga anvisningar som finns på armatu-

ren. Det är speciellt viktigt när det gäller användningen av toppförspeglade lampor och halogenlampor.

Montering av skarvsladdar

Om du sätter ihop en skarvsladd som ska användas i ett jordat uttag, måste alla delar till skarvsladden vara i jordat utförande. Glöm inte att kontrollera skyddsledaren.

Reparera och byta ut delar i trasiga skarvsladdar och apparatsladdar

Om sladden har gått av eller om isoleringen har skadats får du inte laga den. Däremot kan du kapa av den trasiga delen. Du får bara ersätta sladd, stickkontakt och skarvuttag med samma slags materiel som tidigare. Det är generellt inte tillåtet att byta ut en ojordad stickkontakt mot en jordad. Enda undantaget från denna regel är anslutningsladden till lampor som saknar beröringsbara metalledar. (Behöver du byta stickkontakt på lampor av annat slag eller på hushållsapparater, ska de lämnas in till en fackman för ombyggnad.)

Byta fast installerade strömbrytare och vägguttag (högst 16 A)

Var försiktig! Bryt spänningen antingen genom att skruva ur proppen eller genom att slå av huvudströmbrytaren. Innan du påbörjar jobbet – kontrollera att det är spänningslöst i strömbrytaren eller uttaget!

Ansluta och byta ut fast anslutna ljusarmaturer i torra utrymmen

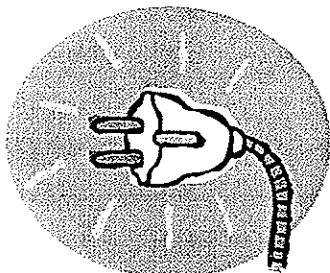
Se till att armaturen är av rätt utförande.

Reparera apparater

Det är viktigt att du vet hur reparationen ska gå till, att du utför den på rätt sätt och att du därefter kontrollerar den lagade apparaten så att den inte är strömförande eller på annat sätt farlig.

Installera, ändra eller reparera en anläggning för skyddsklenspänning (till exempel lågvoltsbelysningar)
Spänningen får vara högst 50 V, effekten högst 200 VA och säkringen högst 10 A.

All övrig installation av fasta ledningar, rör, dosor, apparater, uttag, med mera, får endast utföras av en elinstallatör!

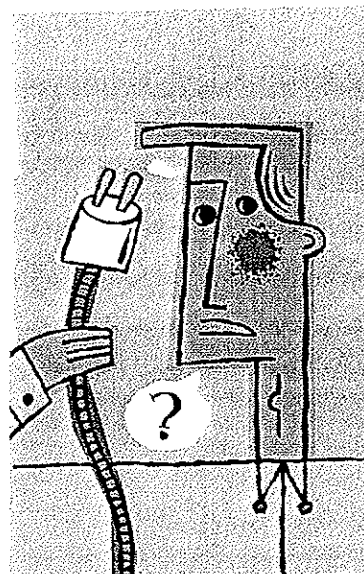

Vem ansvarar för vad?

Regelverket för el är tydligt när det gäller vad som är ditt respektive andras ansvar. Bor du i eget hus är du själv ansvarig för att den fasta installationen, till exempel vägguttag och strömbrytare, hålls intakt. Det är alltså du som ska se över och vårda installationen i ditt hus. Detsamma gäller vanligen om du hyr ett hus under längre tid, för fritids- eller permanentboende. Här kan dock avtalet mellan dig och husägaren förändra ansvarsfördelningen.

Bor du i en hyresrätt eller bostadsrätt måste du också se till att installationen är fri från slitage och skador. Är den inte det ska du omedelbart ringa din värd eller förening, som har ansvaret för att felen åtgärdas.

Oavsett vilken boendeform du har, är det alltid du själv som ansvarar för att de anslutna elapparaterna är i gott skick.

**Har du frågor
om elsäkerhet kan du
vända dig till:**

- Elinstallatörer och elbutiker på orten
- Konsumentvägledarna på orten
- Din nätägare
(telefonnumret hittar du på räkningen från nätägaren)
- Elektriska Installatörsorganisationen EIO
Box 17537, 118 91 Stockholm, Tel 08-762 75 00
- Sveriges Elleverantörer, region väst
Gamla Kungsvägen 54, 541 32 Skövde,
Tel 0500-48 02 30
- Sveriges Elleverantörer
101 53 Stockholm, Tel 08-677 25 40

Elsäkerhetsverket har det övergripande ansvaret för elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet, EMC, i Sverige. Via föreskrifter, tillsyn av elanläggningar och marknadskontroll av elektriska produkter arbetar vi för att förhindra att människor och egendom skadas av el samt för att skapa en god, elektromagnetiskt störningsfri miljö.

Om du vill veta mer om elsäkerhet i hemmet, beställ broschyrerna "Så får du elsäkert hemma" och "Checklista för din elsäkerhet" från Elsäkerhetsverket via telefon, telefax, e-post eller internet (se nedan).

Vetskap om hur elolyckor uppstår ger kunskap om hur de kan förebyggas. Meddela därför alltid elolyckor som lett till personskada eller läkarbesök till Elsäkerhetsverket!

ELSÄKERHETSVERKET

Box 1371, 111 93 Stockholm.

Telefon 08-519 112 00. Telefax 08-519 112 01.

E-post elsak@elsak.se Internet www.elsak.se

JORDFELS BRYTAREN

FÖRHINDRAR NIO ELOLYCKOR AV TIO!

JORDFELS BRYTARE RÄDDAR LIV OCH EGENDOM!

El är säker, billig och allmänt tillgänglig. Men ledningar och apparater måste vara felfria och rätt inkopplade annars kan man få ström genom kroppen och det tål vi inte.

Vi saknar sinnen för att upptäcka elfara då el inte syns, hörs eller luktar. När el känns drabbar den alltför ofta brutalt med dödlig utgång. Skyddet i form av säkringar som vi har i våra anläggningar är inte snabbt nog för att skydda den känsliga människokroppen. Därför behövs tillägsskydd. Jordfelsbrytaren är ett pålitligt tillägsskydd.

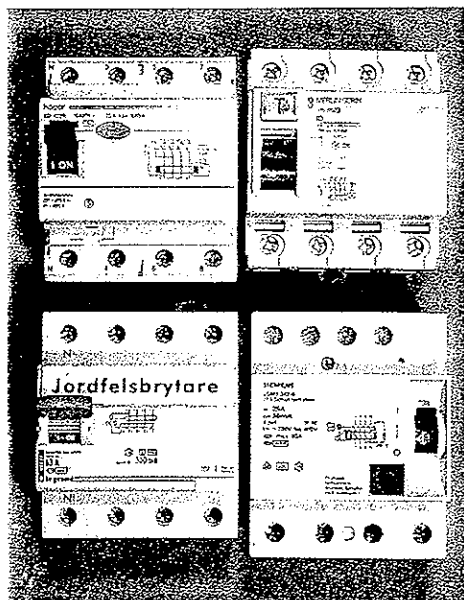
Elsäkerhetsmyndigheten föreskriver att i elfarliga miljöer i nya anläggningar ska jordfelsbrytare installeras exempelvis för uttag i badrum och utomhus.

För att få hög elsäkerhet bör du låta installera jordfelsbrytare för hela elanläggningen.

Varje del av elinstallationen läcker lite ström, det är helt i sin ordning, men om summan av de tillåtna läckströmmarna blir för stor kan jordfelsbrytaren till synes obefogat lösa ut. För att undvika detta bör du låta installera flera jordfelsbrytare så du inte riskerar att hela anläggningen blir strömlös om jordfelsbrytaren slår ifrån.

Jordfelsbrytare är en noggrant utprovade konstruktion som installerats i miljontals exemplar i mer än 40 år.

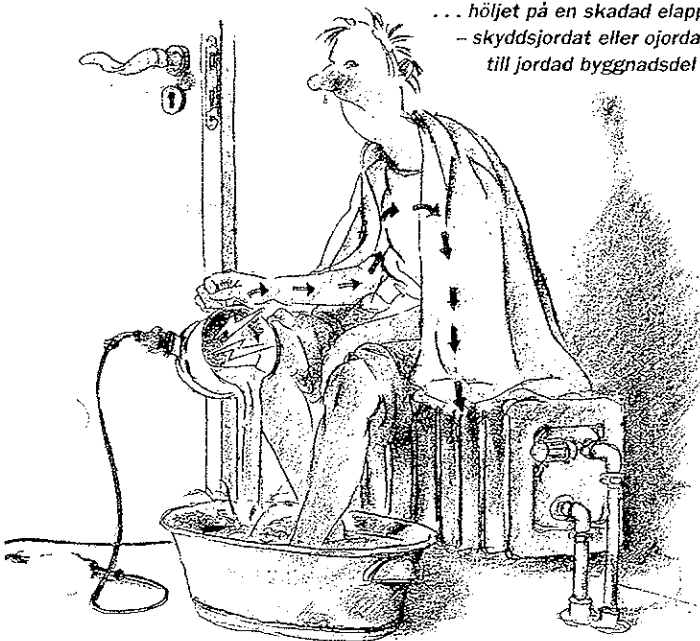
Jordfelsbrytaren är en pålitlig och billig livräddare.

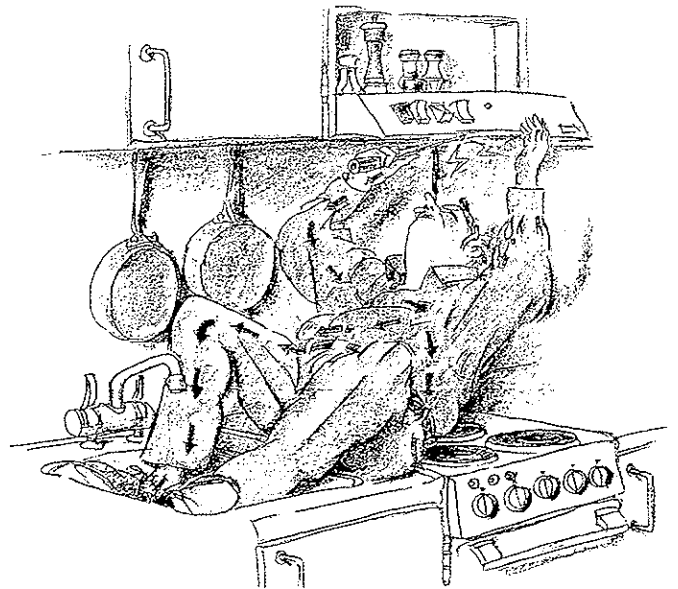
Jordfelsbrytaren finns i ett stort antal varianter från många olika leverantörer - alla med driftsäkerhet som gemensam nämnare.

OBS! Installation av jordfelsbrytare skall utföras av en behörig elmästare. För Din trygghet skall företaget ha en ansvarsförsäkring! Denna försäkring har alla EIO-företag.

JORDFELSBRYTAREN SKYDDAR OM STRÖMMEN GÅR FEL VÄG GENOM

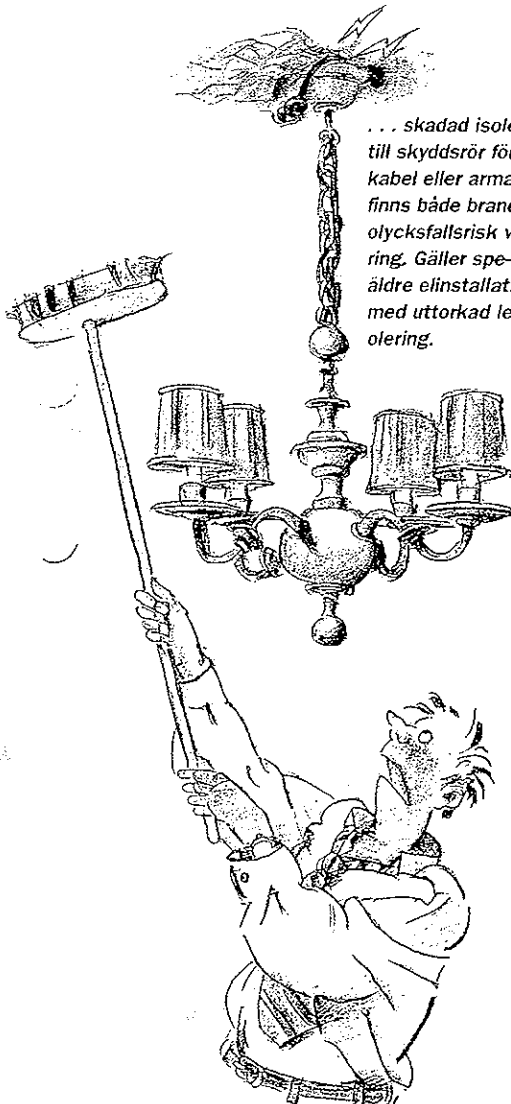
... höljet på en skadad elapparat
- skyddsjordat eller ojordat -
till jordad byggnadsdel

... spänningsförande delar inuti
elapparat till jordad del

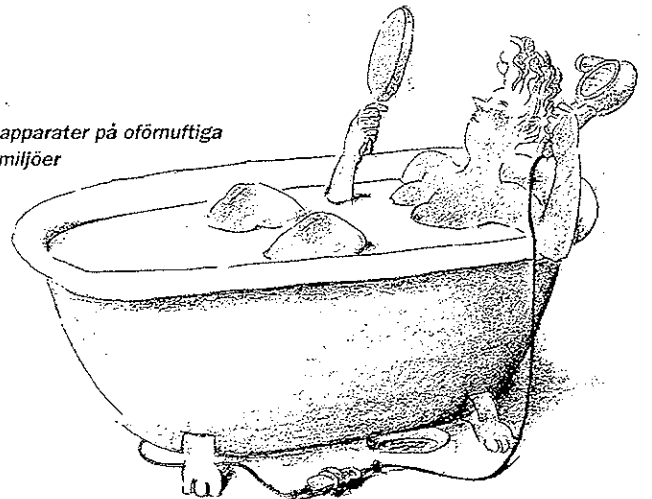

... en felaktigt inkopplad elapparat,
nötningsskadad kabel eller kabel som kommit i kläm
i dörröppning eller under matta, skadad av husdjur osv

... skadad isolering
till skyddsror för lamp-
kabel eller armatur. Här
finns både brand- och
olycksfallsrisk vid berö-
ring. Gäller spe-
ciellt i
äldre elinstallationer
med uttorkad ledaris-
olering.

... att vi använder elapparater på ofömuftiga
sätt eller i olämpliga miljöer

JORDFELSBRYTAREN SKYDDAR INTE

vid strömgenomgång från fas till nolla
(om någon sticker in metallföremål i
båda hålen i vägguttag). Här hjälper
bara petskyddade uttag och tillsyn av
barnen.

Låt Din elinstallatör gå igenom
hemmets elinstallationer och göra
nödvändiga säkerhetshöjande åtgärder
t ex att montera petskyddade uttag och
reparera eller byta ut skadade delar.

